

מסורת הש"ס

פנו מקום לנן מאתים מנה. כלומר מקום חשוב יותר בין גדולים לפי כבוד עשרו: אצו של זה. דוויס: כנלים הללו. כנגדים הללו שאין נראה עשיר כל כך: אימתי יש עולם. בזמן שיש בו עשירים שגומלין (6) ומוזמן מונוות לעניים והם יצרכו: מן. לשון מונוות: כגון

יחד של מחריש. קבלי"ח הוא פסוק: דבר היטל בשבת. אינו תפיסת יד ואוסר דאי צעי שקיל ושדי ליה לזכאי: עשויים. של כרזל תפחות גדולות: מתנ"י הרי זה אוסר. דדירה בלא בעלים שמה דירה: אינו אוסר. דלאו שמה דירה:

רבי יוסי. נמי קצירא ליה לאו שמה דירה מיהו נכרי אוסר שמה יצא היום: ספיע. הסיח דירת ביתו מלבו: גב' ודוקא צנו. דעבד איניש דדייר אלל חתנו אלל צנו אין אדם

מסיח דעתו מציתו לדור אלל כלמו שמה מתקוטט ויאל: נלנא. וזכר כגון חתנו: גורייסא. נקצה כגון כלמו: מתנ"י צור שצין שמי חלירות. חליו צו וחליו צו: אין ממלאין הימנו. שזה ממלא מרשות חזירו אל"כ כו': צין מלמטה. בגמ' מפרש: צין מסוך אוגנו. אע"פ שאינה נוגעת במים קל הוא שהקילו חכמים במים דלמחר ציה גוד אחת למחילה וכלנא שמהא בתוך אוגן הצור שמהא כהפסקה: מן הכותל שצניינס. שמשפסקת צין החלירות ומפסקת על פני הצור ואע"פ שאינה נכנסת לתוך אוגנו: גב' למטה. דקאמרי צ"ש: למטה ממש. סמוך למים ואין לרצין ראשי קנים ליגע במים: למעלה דקאמרי צ"ה: למעלה ממש. סמוך (6) שפסחו מלמטה אל יראה דיו צכך: וזה וזה צבור. אפילו לצה"ה צריך שמהא כל מחילה מעשרה מאוגן הצור ולפנים: ורבי יהודה אמר למטה. צ"ש: למטה מן המים. שמהא המחילה תחוצה בקרקעית הצור: למעלה. דצ"ה: למעלה מן המים. ובהא מקילי שאין קנים לרצין ליגע במים אלל למעלה ממש לא. מעלה דרבי יהודה הוא מטה דרבי הונא: דעריבי מיה. תחת המחילה:

הא עריבי מיה. על המחילה פעמים שהמים עמוקים מעשרה: שיראו ראשי קנים. העליונים: וסו. לרבי יהודה נמי אליצא דצ"ה דלמרי למעלה מן המים סמוך למים אלל רחוק מן המים לא: מ"ש למעלה ממש. דהוא רחוק מן המים דלא שאין מחילה הפסק מוכרת במים ועריבי מיה להדיא למטה נמי מאי הפסק איכא הרי אין נוגעין במים: שישקע ראשי הקנים. התחתונים ובהא פליגי דבית שמאי צבו מחילה המפסקת עד התהום וצ"ה צבו היכר מחילה: קורה ד' מסת צבורה. קורה התחוצה מחומה

לחומה צבורה כדרך חורבות הנופלות ונשארים בהן קורות ויש ברחבה ארבעה והיא מוטלת על רחבה מותר לטלטל תחתיה דלמחר שני חודים יורדין וסותמין דסבר לה כרבי ישמעאל כר"י דלמחר (לקמן ע"ז) מחילה תלויה מתרת ולית הלכתא כוותיה. ולהכי נקט ארבעה דכי אמרת חודים יורדין וסותמין יהא צין חלל המחילות ארבעה דמחילה העשויה לפחות מחלל ארבעה אינה מחילה: מתרת

כיצד משתתפין פרק שמיני עירובין פו.

דעריבי מיה. פי' ואין היכר הפרשה צנייהא אלל אס יא היכר אע"פ שהמים באים מלד זה לזד זה לא קפיד דאי היה קפיד לא היה מועיל אפילו מחילה של כרזל כדלמרינן צמי שהולאורו (לעיל דף קמ) וספ: צריך שיראו ראשי קנים למעלה מן המים שמה.

ואין נראה כפירוש הקונטרס דצ"ש צבו מחילה מפסקת עד התהום אלל שמהא י' טפחים בתוך המים ואפילו המים עמוקים הרבה ועריבי מיה מתחת המחילה סגי בהכי לצ"ש כיון שיש היכר מחילה עשרה בתוך המים וצ"ה צבו היכר מחילה עשרה למעלה מן המים וטפח בתוך המים כדקאמר לר"ך שישקע ראשי קנים במים טפח: קורה ארבעה

מתרת בחורבה. פי' כקונטרס דלהכי נקט רחצ ארבעה דכי אמרת חודין יורדין וסותמין (6) יהיה צין חלל המחילה ד' דמחילה העשויה לפחות מארבעה חללה לא שמה מחילה משמע מתוך פירושו דכי אין צו ד' נמי היה אומר פי תקרה יורד וסותם מרוח אחת אס היו שאר רוחות מוקפות מחילה והוא עצמו פירש קורה ארבעה מתרת (6) ונתן על רחבה צמלע צבור למעלה ולדצרו המס למה לר"ך שם קורה ארבעה כיון שהחלירות מוקפות מחילה ואין לר"ך כי אס להפסיק ועוד קי"ל כרצ דלמחר פי תקרה יורד וסותם וקי"ל (6) נמי כרצ לגבי אצו דקורה משום היכר ולא משום מחילה היינו משום דקורה שאינה רחבה כי אס טפח לא אמר פי תקרה יורד וסותם עד שיהא רחבה ארבעה והכי נמי מוכח פ"ק דשבת (דף קט) גבי איקוספיה דלפי תקרה דעין רחבה ארבעה גבי (6) דקאמר כגון שקיה צמתי קוראות ואין צאחד ד' כו' ולאצו נמי דקא אמר קורה משום מחילה נראה לר"י דלא היה אלל מדרבנן כמו למאן דלמחר משום היכר אלל דסבר אצו דמשום היכר לא היו מתירין חכמים את המצוי אלל ששאלו ממחילה דפי תקרה ולא היה קורה משום מחילה פירושו כמו לחי משום מחילה דהוי דלורייסא כדלמרי צ"ק (דף קי) הכשירו צלחי הורק לתוכו חיצי והא דקאמר צ"ק (ג') ס: אמילתיה דרבי יהודה דלמחר מצוי שאינו ראוץ לשימוף הכשירו צלחי הורק לתוכו חיצי הכשירו קורה הורק לתוכו פטור אלמא לחי משום מחילה וקורה משום היכר אינו צא לומר דקורה ע"כ משום היכר ולא משום מחילה דלפילו הוי משום מחילה הורק לתוכו פטור משום דלא הוי מחילה אלל מדרבנן אלל כלומר לחי דלמחר משום מחילה אלל קורה מצינו דמחר משום היכר ומיהו דרבי יעקב צר אצא שממשה שם

על רצא מיתר על כן א"ר יהודה * דלפילו קורה משום מחילה דלוריי * טועה היה וליתא דלפילו למ"ד משום מחילה לא היה אלל מדרבנן וכן משמע צקוק כל גגות (לקמן נה). דמוכח אצו לרבי מנצייסא דיתר על כן דשמי מחילות דלורייסא מדמתיר בקורה מכאן וקורה מכאן אע"ג דסבר אצו דקורה משום מחילה אלל דחי לא היה אלל מדרבנן מיהו יא לדמות דלדצרו דרבה קא מוסיב דסבר דהויא משום היכר: קורה

על רצא מיתר על כן א"ר יהודה * דלפילו קורה משום מחילה דלוריי * טועה היה וליתא דלפילו למ"ד משום מחילה לא היה אלל מדרבנן וכן משמע צקוק כל גגות (לקמן נה). דמוכח אצו לרבי מנצייסא דיתר על כן דשמי מחילות דלורייסא מדמתיר בקורה מכאן וקורה מכאן אע"ג דסבר אצו דקורה משום מחילה אלל דחי לא היה אלל מדרבנן מיהו יא לדמות דלדצרו דרבה קא מוסיב דסבר דהויא משום היכר: קורה

על רצא מיתר על כן א"ר יהודה * דלפילו קורה משום מחילה דלוריי * טועה היה וליתא דלפילו למ"ד משום מחילה לא היה אלל מדרבנן וכן משמע צקוק כל גגות (לקמן נה). דמוכח אצו לרבי מנצייסא דיתר על כן דשמי מחילות דלורייסא מדמתיר בקורה מכאן וקורה מכאן אע"ג דסבר אצו דקורה משום מחילה אלל דחי לא היה אלל מדרבנן מיהו יא לדמות דלדצרו דרבה קא מוסיב דסבר דהויא משום היכר: קורה

על רצא מיתר על כן א"ר יהודה * דלפילו קורה משום מחילה דלוריי * טועה היה וליתא דלפילו למ"ד משום מחילה לא היה אלל מדרבנן וכן משמע צקוק כל גגות (לקמן נה). דמוכח אצו לרבי מנצייסא דיתר על כן דשמי מחילות דלורייסא מדמתיר בקורה מכאן וקורה מכאן אע"ג דסבר אצו דקורה משום מחילה אלל דחי לא היה אלל מדרבנן מיהו יא לדמות דלדצרו דרבה קא מוסיב דסבר דהויא משום היכר: קורה

עין משפט נר מצוה

בג א מ"י פ"ד מהל' עירובין הלכה י' סמך עשין א טור ש"ע א"ח ס' ש"ע סעיף ב: ברב א מ"י שם הלכה י' ופסוק שם טור ש"ע א"ח ס' ש"ע ס"א: בה ג ד ה ו מ"י פ"ג מהלכות עירובין הלכה כ' ופס"ו מהלכות שבת הלכה י'א סמך עשין א טו"ע א"ח ס' ש"ע סעיף א וס' ש"ע ס"א:

רבינו חננאל

ר' עקיבא וגם ר' היו מכבדים עשירים. והיו דורשין האי קרא ישב עולם, כלומר מי שנתן לו העולם הזה, ישב לפני אלקים בזמן שגומל חסדים, כדרכיב חסד ואמת מן יצירותיו. ובה רב הונא אמר אפי' יחד של מחרישה. אם יש לו כלי חצר באותו הבית הרי זה תפיסת יד. דבי שמואל תנא דבר הניטל בשבת אצו ושאינו ניטל בשבת אינו אוסר. פי' אם יש לבעל החצר בבית ההוא דבר הניטל בשבת, יתכן שיוזמן לבעל הבית (6) ליתול החצר לנטול (6) בשבת. ויסלנו לבעל החצר שם תפוסת יד. לסיכך דרדס אסר עליו עד שיערב. אבל [אם] הוא דבר שאינו ניטל בשבת, הואיל ואינו ניטל בשבת (4) אין רשות לבעל החצר לאותו בית. לפיכך הדר שם אינו אוסר עליו. מנח"י, ר' שמואל אומר המחיצה ביתו והלך לשבות אצל בתו אפילו באותה העיר אינו אוסר על בני חצר. אמר רב הלכה כר' שמואל ודדוקא בתו. דאמרין בתו לא שבקא ליה לטיפוס טמיהה חיות. אבל אם הלך לשבות אצל אביו אוסר. שיתכן לו שיבא חיות בחצירו. וכל הוכח דהיישין דלמא אתי בשבת אסור. מתני', בור שבת שמי חצירות אין שמואלין מנחה בשבת אלא אם כן עשו לה מחיצה גבוה י' טפחים כו'. אמר רב הונא למטה דקתינן במתני' למטה בבזר קרוב למים. למעלה למעלה ממש והוא על שפת הבור מותר. ורבי יהודה אמר למטה מן המים, כלומר יהיו הקנים משוקעין במים למטה מן המים (ט') טפחים. ונראין הקנים למעלה מן המים טפח. למעלה למעלה מן המים. חצריך להיות מחיצת הקנים שהיא י' טפחים נשקעת בתוך המים טפח. פי' היישי רב יהוד' שלא יהיה זה דולח מחצית הבור שהוא רשות חבירו, וכן זה משל זה. לפיכך מצריך ראשי הקנים שיהיו ברזשין מן המים למעלה טפח. או חצובין ראשי הקנים במים טפח. למנוע הדלי מליכך ולהחזוב המים מרשות חבירו. (ואי הא) [ונאלא] הוא דאמר ר' יהוד' קורה ארבעה מתיר (בבבורה). ורבי נחמן אמר רבה בר אבדו

(א) [גיר' ע"י רבה בר מרין] (ב) לעיל מן. סכ. ג. (ג) [ועיל מן. ע"ש]. ד. טור ס"ז. (ד) כמה שטחים גס כפולותא דר"ש ובי' אחא שם להפך ור"ש מוס' מו: (ה) כדבר ההשנה (ו) גרסין בין מלמעלה בין מלמטה וכו' ע"י מור"ט ד"ה בן, (ז) [לקמן נה]. י' גרסין כלא סבור היה רבי שזה עשיר יותר מן דוויס,

תורה אור השלם

1. יבש עולם לפני אלהים חסד ואמת מן יצירתו: תהלים ס א

הגהות הב"ח

(א) "יש" ד"ה אימתי וכו' שגומלין חסד ומוחמין: (ב) ד"ה למעלה ממש סמוך לשפוח: (ג) חות' ד"ה קורה וכו' יורדין וסותמין יהא בין חלל המחיצות ד' וכו' לפחות מארבעה חלל לא: (ה) בא"ד צבור שצין שמי חלירות ונחמה על רחבה וכו' למה לר"ך קורה לכל ויתבת שם מתקן: (ו) בא"ד וקי"ל נמי כרצא לגבי אצו. ר"ב ע"י כמות פ"ק טו דצ"ה אצו לטעמיה: (ז) בא"ד גבי הא דקאמר כגון שקיה:

גליון הש"ס

גב' רבי מכבד עשירים. גלקוטי מהר"ל ששעט מהר"ם סג"ל ד"ל עשיר עשיר עולמו היה עשיר מופלג לכן הרגיל עצמו לצד עשירים כדי להשתלשם להטעם שיעבדו ג"כ אותו כשציל עשירי ולא כשציל חורמו אלא רצה להשתמש בכמה של תורה לטוב עטרה להנגדל בה ע"כ: תוס' ד"ה קורה וכו' דאפילו קוריה משום מחיצה קוריה. עין לעיל דף ח ע"ז מ"ה מנח:

לעזי רש"י

קבילי"א [קבילי"א]. יחד, וי.

מוסף רש"י

ר' יהודה אומר אינו אוסר. הואיל ואינו צביר (לעיל טו). וברא אוסר. אף על פי שיש עשיר עשיר יכול סול ואין זה היסח מן הלא, אלא יתיראל משחק מכאן ולא צא מערב שמה הסות לבימו מלבו כל השנה שחיר לא יבא, הלכך מתוך דלית לה לרבי דירה בעלים דמי לשבות אצל בתו. מאמס אפילו בזהוה עשיר (טו). בור שבין שמי חצירות. חליו בתרז ו חליו בתרז ו מחילה צין התלומה ומתלבת ותלויה על פי הבור ואין פסח צנייה לערב י' שם וזו, אין מומלאין מומני בשבת. לא וזו וזו לפי שמימי חליו מן המים, בין מותר אוגנו. כלומר צין מלמעלה רחוק מן המים, וכלנא שמהא בתוך אוגן של צור, דמוכח מילתא דכשציל אוגן המים נעשים, ומפרשין טעמא (לקמן) שמהא תלויה מתרת במים, דקל הוא שהקילו חכמים אלל מחילה החוללת את החלירות ומתלבת על פי הבור שלא נעשה כשציל המים אינה מתרת, דאין מחילה תלויה מתרת במים אלל הנעשים כשציל להמיר מלי המים, כגון חוצותא ששעמל מן הים, דמקן (לקמן פ:) דעשין לה מחילה תלויה וכגון ו שצמור אוגן הבור (סוכה טו). כמלמעה. דיו אס נעשה מלמעלה מתוך חומי (סוכה טו). מן הכותל שביניהם. אותה הנעשים לחון צין החלירות ותלויה על פני פי הבור, ואע"פ שלא נעשים כשציל המים, דקא סבר מחילה תלויה מתרת בחלירות אפילו כל טלטול (טו). קורה ארבעה מתרת בחורבה. (מורה הפירות) מורה הפירות נעשים ונאמרי כשציל ויש זה קורה, ראשיה נמוס על שני יתדות, מותר לטלטל תחתיה, דלרבע פימיה יורדין וסותמין, צ' צבדה וצ' בראשיה (לקמן צד).